

Sygn. akt I C 765/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 marca 2019 roku

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Radosław Florek

Protokolant: Marta Chęcińska

po rozpoznaniu w dniu 4 marca 2019 roku w Dzierżoniowie

na rozprawie

spraw z powództwa **A. K. (1)**

przeciwko (...) **Spółce Akcyjnej w W.**

o zadośćuczynienie pieniężne w kwocie 10 000 zł i odszkodowanie w kwocie 230,62 zł

oraz z powództwa małoletniej **M. U. (1)**

przeciwko (...) **Spółce Akcyjnej w W.**

o zadośćuczynienie pieniężne w kwocie 7 000 zł i odszkodowanie w kwocie 100 zł

I. zasądza od strony pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powódki A. K. (1) kwotę **5 030,62 zł** (pięć tysięcy trzydzieści złotych sześćdziesiąt dwa grosze) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 27 maja 2016 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od strony pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz małoletniej powódki M. U. (1) kwotę **2 000 zł** (dwa tysiące złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 27 maja 2016 roku do dnia zapłaty;

III. oddala powództwa w pozostałym zakresie;

IV. koszty procesu między powódką A. K. (1) i stroną pozwaną (...) Spółką Akcyjną w W. wzajemnie znosi;

V. nie obciąża małoletniej powódki M. U. (1) obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz strony pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W.;

VI. nakazuje stronie pozwanej (...) Spółce Akcyjnej w W. zapłacić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie kwotę **891,61 zł** tytułem zwrotu wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa oraz odstępuje od obciążenia powódek A. K. (1) i małoletniej M. U. (1) tymi wydatkami w pozostałym zakresie.

Sygn. akt **I C 765/16**

UZASADNIENIE

Powódka A. K. (1) wystąpiła o zasądzenie na jej rzecz od strony pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 10 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 29 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w wyniku zdarzenia drogowego z dnia 11 grudnia 2015 roku w B., skutkującego

uszkodzeniem ciała i rozstrojem zdrowia, oraz kwoty 230,62 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 29 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty tytułem odszkodowania w związku z poniesionymi kosztami leczenia powstałymi wskutek zdarzenia drogowego z dnia 11 grudnia 2015 roku w B.. Z kolei małoletnia powódka M. U. (1) zażądała zasądzenia na jej rzecz od strony pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 7 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 29 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w wyniku zdarzenia drogowego z dnia 11 grudnia 2015 roku w B., skutkującego uszkodzeniem ciała i rozstrojem zdrowia, oraz kwoty 100 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 29 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty tytułem odszkodowania w związku z poniesionymi kosztami leczenia powstałymi wskutek zdarzenia drogowego z dnia 11 grudnia 2015 roku w B..

Na uzasadnienie tych żądań wskazały, że w dniu 11 grudnia 2015 roku, około godziny 20.30, w miejscowości B. na ulicy (...) doszło do zdarzenia drogowego, w wyniku którego doznały one uszczerbku na zdrowiu, przy czym pojazd sprawcy tego zdarzenia był objęty obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej, na podstawie umowy zawartej ze stroną pozwaną. Podały, że były poobijane oraz odczuwały bóle głowy i tułowia. Oświadczyły, że w badaniu lekarskim stwierdzono u powódki A. K. (1) ograniczenie ruchomości kręgosłupa szyjnego i wzmożone napięcie mięśni przykręgosłupowych, a wykonane w dniu 18 grudnia 2015 roku badanie RTG potwierdziło doznanie zniesienia fizjologicznej lordozy szyjnej, przy czym wdrożono u niej leczenie farmakologiczne. Wskazały, że na wizycie kontrolnej w dniu 31 marca 2016 roku stwierdzono u powódki A. K. (1) przewlekłe utrzymujące się bóle karku z ograniczeniem ruchomości i drętwienie rąk, a lekarz wskazał na podejrzenie pourazowego złamania kości nadgarstka prawego. Podały, że z kolei u małoletniej powódki M. U. (1) również rozpoznano skręcenie odcinka szyjnego kręgosłupa i do dnia 8 kwietnia 2016 roku była ona zwolniona z zajęć wychowania fizycznego, a także skierowana na rehabilitację, która zakończyła się w dniu 30 marca 2016 roku. Podkreśliły, że urazy powstałe na skutek przedmiotowego zdarzenia skutkowały silnymi dolegliwościami bólowymi głowy i kręgosłupa oraz koniecznością prowadzenia intensywnego leczenia, a w związku z tym były zmuszone znacznie ograniczyć swoją aktywność życiową oraz miały wiele trudności przy wykonywaniu podstawowych czynności domowych. Wskazały, że żądane zadośćuczynienia w kwocie 10 000 zł na rzecz powódki A. K. (1) i w kwocie 7 000 zł na rzecz powódki M. U. (1) odpowiadają doznanej krzywdzie i będą dla nich odczuwalne oraz w odpowiedni sposób skompensują doznaną przez nie krzywdę. Podały, że w związku z tym zdarzeniem powódka A. K. (1) poniosła koszty wizyt u lekarza specjalisty w kwocie 200 zł i zakupu leków przeciwbólowych w kwocie 30,62 zł, natomiast na rzecz córki M. U. (1) poniosła koszt wydania zaświadczenia lekarskiego od lekarza neurologa w kwocie 100 zł. Oświadczyły, że zgłosiły szkodę pozwanej Spółce, które jednak odmówiła im przyznania należnych świadczeń, wskazując na niewielkie uszkodzenia pojazdu, które nie mogły spowodować u nich uszkodzeń ciała.

W odpowiedzi na pozew z dnia 13 czerwca 2016 roku, strona pozwana wniosła o oddalenie powództw w całości.

Motywuując swoje stanowisko przyznała, że w dacie przedmiotowego zdarzenia pojazd sprawy był objęty zawartą z nią umową obowiązkowego ubezpieczenia posiadaczy pojazdów mechanicznych od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów. Zarzuciła, że w wyniku tego zdarzenia powódki nie doznały obrażeń ciała, ani rozstroju zdrowia, albowiem z analizy uszkodzeń ich pojazdu wynika, iż siła uderzenia była znikoma i w jej wyniku nie zadziałały na powódki takie przeciążenia, które skutkowałyby obrażeniami opisanymi w pozwie. Zakwestionowała także wysokość żądanych zadośćuczynień uznając, że są one rażąco wygórowane i nieusprawiedliwione. Podniosła dodatkowo, że poniesione koszty leczenia nie mają związku ze skutkami kolizji z dnia 11 grudnia 2015 roku, gdyż nie doznały one w wyniku tegoż zdarzenia żadnych urazów, które wymagałyby leczenia. Oświadczyła również, że żądana przez powódkę M. U. (1) kwota 100 zł nie była związana z jej leczeniem, lecz jedynie stanowiła opłatę za wydane przez lekarza na jej prośbę pismo. Dodatkowo wskazała, że wydatki powódki A. K. (1) na wizyty neurologiczne miały związek ze schorzeniami samoistnymi, nie zaś z urazami powstałymi wskutek omawianego wypadku drogowego, a przy tym nie było przeszkód, aby odbyły się w ramach refundacji NFZ. Podniosła również, że zadośćuczynienie pieniężne stanowi roszczenie uzupełniające i przy ustalaniu jego wysokości należy brać pod uwagę także inne świadczenia otrzymane przez poszkodowanego od ZUS-u lub z innych ubezpieczeń.

W piśmie procesowym z dnia 10 sierpnia 2016 roku, powódki podały, że powódka A. K. (1) nie otrzymała żadnego świadczenia z tytułu szkody osobowej doznanej wskutek tegoż wypadku drogowego, natomiast powódka M. U. (1) otrzymała świadczenie z ubezpieczenia (...) w kwocie 220 zł.

Z kolei w piśmie procesowym z dnia 23 maja 2018 roku strona pozwana zarzuciła, że powódka A. K. (1) nie była zapięta pasami bezpieczeństwa w chwili przedmiotowego wypadku i było to przyczyną uszkodzenia jej głowy, dłoni i nadgarstka, a tym samym opisane obrażenia powstały wyłącznie z jej winy. Podniosła również, że co do pozostałych urazów ze względu na brak pasów bezpieczeństwa należy przyjąć 30% przyczynienia się powódki A. K. (1) do powstania szkody.

W piśmie procesowym z dnia 16 sierpnia 2016 roku, powódki sprostowały wcześniej udzieloną informację i wskazały, że powódka M. U. (1) otrzymała świadczenie z ubezpieczenia (...) w kwocie 240 zł.

Natomiast w piśmie procesowym z dnia 25 maja 2018 roku, powódki oświadczyły, że w trakcie wypadku miały zapięte pasy bezpieczeństwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

U powódki A. K. (1) występują wielopoziomowe wypukliny odcinka szyjnego kręgosłupa oraz zmiany zwyrodnieniowo-dyskopatyczne kręgosłupa.

Dowód: opinia pisemna biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 4 sierpnia 2017 roku - k. 179-184,

opinia pisemna łączna biegłego sądowego z zakresu wypadków komunikacyjnych W. K. i biegłego sądowego z zakresu medycyny sądowej M. B. z dnia 14 kwietnia 2018 roku – k. 230-256.

Około 2012 roku albo 2013 roku, powódka A. K. (1) zaczęła odczuwać dolegliwości bólowe kręgosłupa. Nie podjęła jednak leczenia.

Dowód: opinia pisemna biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 4 sierpnia 2017 roku - k. 179-184,

przesłuchanie powódki A. K. (1) - k. 95.

W okresie od dnia 24 marca 2015 roku do dnia 23 marca 2016 roku, samochód osobowy marki O. (...), o numerze rejestracyjnym (...), był objęty umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartą ze stroną pozwaną (...) Spółką Akcyjną w W..

Dowód: odpis szczegółów polisy - akta szkody (...).

W dniu 11 grudnia 2015 roku w B., D. T. poruszał się opisanym powyżej pojazdem. Około godziny 20.30, na ulicy (...) nie zachował on należytej ostrożności i nie zauważył, że poprzedzające go pojazdy zatrzymały się. W konsekwencji uderzył z prawej strony w tył pojazdu marki B. o numerze rejestracyjnym (...), którym poruszały się powódki.

Dowód: odpis oświadczenia z dnia 11 grudnia 2015 roku - akta szkody (...),

odpis oświadczenia z dnia 11 grudnia 2015 roku - akta szkody (...),

zeznania świadka D. T. - k. 95 i 147,

przesłuchanie powódki A. K. (1) - k. 95 i 147.

W wyniku tegoż zdarzenia powódka A. K. (1) doznała skręcenia odcinka szyjnego kręgosłupa, natomiast małoletnia powódka M. U. (1) przemijającego stłuczenia odcinka szyjnego kręgosłupa.

Dowód: opinia pisemna biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 4 sierpnia 2017 roku - k. 179-184,

opinia pisemna biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 5 sierpnia 2017 roku - k. 185-187,

opinia pisemna łączna biegłego sądowego z zakresu wypadków komunikacyjnych W. K. i biegłego sądowego z zakresu medycyny sądowej M. B. z dnia 14 kwietnia 2018 roku – k. 230-256,

opinia pisemna dodatkowa biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 10 listopada 2018 roku - k. 318-320.

Po tym wypadku u powódki A. K. (1) nasiliły się odczuwane wcześniej dolegliwości bólowe kręgosłupa, co było konsekwencją nałożenia się doznanych w tym wypadku obrażeń z wcześniej występującymi zmianami zwyrodnieniowymi. Intensywne dolegliwości bólowe utrzymywały się przez okres trzech miesięcy.

Dowód: opinia pisemna biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 4 sierpnia 2017 roku - k. 179-184,

opinia pisemna łączna biegłego sądowego z zakresu wypadków komunikacyjnych W. K. i biegłego sądowego z zakresu medycyny sądowej M. B. z dnia 14 kwietnia 2018 roku – k. 230-256,

opinia pisemna dodatkowa biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 9 listopada 2018 roku - k. 315-316,

przesłuchanie powódki A. K. (1) - k. 95,

przesłuchanie przedstawiciela ustawowego powódki M. P. U. – k. 95.

Powódka M. U. (1) zaczęła również odczuwać dolegliwości bólowe kręgosłupa, ale utrzymywały się one jedynie przez okres dwóch tygodni po wypadku.

Dowód: opinia pisemna biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 5 sierpnia 2017 roku - k. 185-187,

opinia pisemna łączna biegłego sądowego z zakresu wypadków komunikacyjnych W. K. i biegłego sądowego z zakresu medycyny sądowej M. B. z dnia 14 kwietnia 2018 roku – k. 230-256,

opinia pisemna dodatkowa biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 10 listopada 2018 roku - k. 318-320,

przesłuchanie powódki A. K. (1) - k. 95,

przesłuchanie przedstawiciela ustawowego powódki M. P. U. – k. 95.

W dniu 14 grudnia 2015 roku powódki, ze względu na dolegliwości bólowe kręgosłupów, były na wizytach u lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej. Rozpoznano u nich skrzywienia odcinków szyjnych kręgosłupów i skierowano je do neurologa.

Dowód: odpisy historii choroby – k. 16 i 29,

odpis skierowania do poradni specjalistycznej z dnia 14 grudnia 2015 roku – k. 30,

opinia pisemna biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 4 sierpnia 2017 roku - k. 179-184,

opinia pisemna biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 5 sierpnia 2017 roku - k. 185-187,

przesłuchanie powódki A. K. (1) - k. 95.

Następnie w dniu 17 grudnia 2015 roku, powódka A. K. (1) była na konsultacjach u neurologa, który potwierdził wcześniej postawioną diagnozę i wdrożył leczenie farmakologiczne.

Dowód: odpis historii choroby – k. 12-15,

informacja dla lekarza kierującego z dnia 17 grudnia 2015 roku – k. 17,

opinia pisemna biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 4 sierpnia 2017 roku - k. 179-184.

Następnego dnia powódka A. K. (1) wykonała badanie RTG. Nie wykazało ono żadnych zmian urazowych w częściach kostnych odcinka szyjnego kręgosłupa. Stwierdzono jednak na jego podstawie zniesienie fizjologiczne lordozy szyjnej i dyskretne osteofity brzeżne na tylnych krawędziach trzonów kręgów szyjnych.

Dowód: odpis wyniku badania RTG z dnia 18 grudnia 2015 roku – k. 18,

opinia pisemna biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 4 sierpnia 2017 roku - k. 179-184.

W tym samym dniu takie same badanie wykonała powódka M. U. (1). Wykazało ono jedynie zniesienie fizjologiczne lordozy szyjnej.

Dowód: odpisy historii wizyt – k. 24-27,

opinia pisemna biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 5 sierpnia 2017 roku - k. 185-187.

W dniu 1 lutego 2016 roku, powódka A. K. (1) odbyła konsultacje neurologiczne. Zapłaciła za nie 100 zł.

Dowód: odpis historii choroby – k. 12-15,

odpis faktury Nr (...) z dnia 1 lutego 2016 roku - k. 22,

opinia pisemna biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 4 sierpnia 2017 roku - k. 179-184,

przesłuchanie powódki A. K. (1) - k. 95.

W tym samym dniu, powódki A. K. (1) zakupiła środek przeciwbólowy K. D. i środek rozluźniający M. Forte. Zapłaciła za nie kwotę 30,62 zł.

Dowód: odpis faktury (...) / B. z dnia 1 lutego 2016 roku - k. 19,

przesłuchanie powódki A. K. (1) - k. 95.

Obrażenia doznane przez powódkę A. K. (1) w przedmiotowym wypadku uzasadniały stosowanie tych środków farmakologicznych.

Dowód: opinia pisemna biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 4 sierpnia 2017 roku - k. 179-184.

W dniu 4 lutego 2016 roku powódka M. U. (1) była na konsultacjach u ortopedy, który zalecił jej oszczędzanie kręgosłupa przez okres ośmiu tygodni, zwolnił ją z zajęć wychowania fizycznego do dnia 8 kwietnia 2016 roku i zalecił rehabilitację.

Dowód: odpis historii wizyt – k. 24-27,

odpis informacji dla lekarza kierującego – k. 28,

opinia pisemna biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 5 sierpnia 2017 roku - k. 185-187,

przesłuchanie powódki A. K. (1) - k. 95.

Z kolei w dniu 4 marca 2016 roku, powódka M. U. (1) była na konsultacjach u neurologa dziecięcego.

Dowód: odpis informacji dla lekarza kierującego – k. 23,

opinia pisemna biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 5 sierpnia 2017 roku - k. 185-187.

W tym samym dniu wystawiono zaświadczenie lekarskie, w którym stwierdzono, że od dnia 18 grudnia 2015 roku powódka M. U. (1) leczyła się u specjalisty neurologa ze względu na uraz szyi po wypadku komunikacyjnym. Wskazano w nim, że stan powódki M. U. (1) jest prawidłowy, a zaświadczenie wystawiono do ubezpieczyciela.

Dowód: odpis zaświadczenia lekarskiego z dnia 4 marca 2016 roku - k. 21.

Koszt wystawienia tegoż zaświadczenia poniosła powódka A. K. (1), a wyniósł on 100 zł.

Dowód: odpis faktury VAT nr (...) z dnia 4 marca 2016 roku - k. 20,

przesłuchanie powódki A. K. (1) - k. 95.

W dniu 30 marca 2016 roku, powódka M. U. (1) była na wizycie u ortopedy, który stwierdził, że nie wymaga ona dalszego leczenia specjalistycznego.

Dowód: odpis informacji dla lekarza kierującego – k. 23,

odpis historii wizyt – k. 24-27,

opinia pisemna biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 5 sierpnia 2017 roku - k. 185-187.

Następnego dnia powódka A. K. (1) odbyła konsultacje neurologiczne. Zapłaciła za nie 100 zł.

Dowód: odpis historii choroby – k. 12-15,

odpis faktury Nr (...) z dnia 31 marca 2016 roku - k. 22,

opinia pisemna biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 4 sierpnia 2017 roku - k. 179-184,

przesłuchanie powódki A. K. (1) - k. 95.

Skorzystanie z porad specjalisty neurologa przez powódkę A. K. (1) było zasadne i pozostawało w związku z przedmiotowym wypadkiem, jednakże w okresie od dwóch do trzech miesięcy od dnia wypadku możliwe było przeprowadzenie takich konsultacji w ramach świadczeń z NFZ, a tym samym nie było konieczności korzystania z wizyt komercyjnych.

Dowód: opinia pisemna biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 4 sierpnia 2017 roku - k. 179-184.

Pismem z dnia 26 kwietnia 2016 roku, pełnomocnik powódek zażądał od pozwanej Spółki przyznania powódce A. K. (1) zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę w kwocie 12 000 zł oraz wypłacenia jej odszkodowania w kwocie 330,62 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia, a także przyznania powódce M. U. (1) zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę w kwocie 10 000 zł.

Pismo to zostało doręczone stronie pozwanej w dniu 26 kwietnia 2016 roku.

Dowód: odpis pisma pełnomocnika powódek do strony pozwanej z dnia 26 kwietnia 2016 roku - akta szkody (...),

odpis pisma pełnomocnika powódek do strony pozwanej z dnia 26 kwietnia 2016 roku - akta szkody (...).

Z kolei w piśmie z dnia 28 kwietnia 2016 roku, pozwana Spółka odmówiła uwzględnienia roszczeń powódek i wskazała, że niewielki rozmiar uszkodzeń ich pojazdu nie daje podstaw do przyjęcia, aby w wyniku przedmiotowego

wypadku drogowego doszło do powstania obrażeń ciała lub rozstroju zdrowia, które mogą być podstawą do ustalenia zadośćuczynień pieniężnych i odszkodowań.

Dowód: odpis pisma strony pozwanej do pełnomocnika powódek z dnia 28 kwietnia 2016 roku - akta szkody (...),

odpis pisma strony pozwanej do pełnomocnika powódek z dnia 28 kwietnia 2016 roku - akta szkody (...).

W tym samym dniu powódka M. U. (1), w związku z przedmiotowym wypadkiem, otrzymała świadczenie z ubezpieczenia (...) w kwocie 240 zł.

Dowód: odpis potwierdzenia wykonania przelewu z dnia 28 kwietnia 2016 roku – k. 80,

przesłuchanie powódki A. K. (1) - k. 95.

Obrażenia jakich doznała powódka A. K. (1) w wyniku przedmiotowego wypadku do tej pory skutkują okresowo dolegliwościami bólowymi odcinka szyjnego kręgosłupa oraz parestezjami kończyny górnej prawej, a mianowicie palców prawej ręki i przedramienia, główne w nocy.

Dowód: opinia pisemna biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 4 sierpnia 2017 roku - k. 179-184.

Powódka A. K. (1) ma lęk przed prowadzeniem samochodu, gdyż boi się, że inny samochód w nią wjedzie. W związku z tym unika prowadzenia samochodu i woli, gdy ktoś inny ją wozi.

Dowód: przesłuchanie powódki A. K. (1) - k. 95.

W zakresie neurologicznym, w związku z przedmiotowym wypadkiem, powódka A. K. (1) doznała długotrwałego uszczerbku na zdrowiu wynoszącego 2 %, natomiast powódka M. U. (1) nie doznała żadnego długotrwałego albo trwałego uszczerbku na zdrowiu.

Dowód: opinia pisemna biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 4 sierpnia 2017 roku - k. 179-184,

opinia pisemna biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 5 sierpnia 2017 roku - k. 185-187,

opinia pisemna dodatkowa biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 9 listopada 2018 roku - k. 315-316.

Leczenie powódki A. K. (1) w związku z urazami doznanymi w przedmiotowym wypadku zostało zakończone, a rokowania co do jej stanu zdrowia są pomyślne i nie przewiduje się wystąpienia negatywnych skutków tego wypadku w przyszłości. Urazy doznane w tym wypadku nie zwiększają podatności kręgosłupa na inne urazy w przyszłości. Biorąc pod uwagę wyłącznie dolegliwości związane z tym wypadkiem należy przyjąć, że powódka A. K. (1) może wykonywać podstawowe czynności życia codziennego, prowadzić aktywny wypoczynek i korzystać z innych rozrywek oraz normalnie wypełniać funkcje społeczne i rodzinne.

Dowód: opinia pisemna biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 4 sierpnia 2017 roku - k. 179-184,

opinia pisemna dodatkowa biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 9 listopada 2018 roku - k. 315-316.

Leczenie powódki M. U. (1) nie było nadmiernie skomplikowane i długotrwałe, a przy tym nie wiązało się z nadzwyczajnymi dolegliwościami bólowymi. Odbyła ona rehabilitację usprawniającą. Leczenie jej zostało zakończone. Rokowania co do jej stanu zdrowia są pomyślne i nie ma żadnych przeciwwskazań do wypełniania przez nią normalnych czynności dnia codziennego.

Dowód: opinia pisemna biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 5 sierpnia 2017 roku - k. 185-187,

opinia pisemna dodatkowa biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 10 listopada 2018 roku - k. 318-320.

Sąd zważył, co następuje:

powództwa tylko w części podlegały uwzględnieniu.

W niniejszej sprawie jest bezsporne, że w dniu 11 grudnia 2015 roku powódki A. K. (1) i małoletnia M. U. (1) uczestniczyły w wypadku drogowym, w wyniku którego doznały opisanych powyżej obrażeń ciała i rozstroju zdrowia. Żadnych wątpliwości nie budzi także okoliczność, że wypadek ten spowodował D. T. kierującym pojazdem marki O. (...) o numerze rejestracyjnym (...), gdyż nie zachował on należytej ostrożności i nie zauważył, że poprzedzające go pojazdy zatrzymały się, a w konsekwencji uderzył w tył pojazdu marki B., którym poruszały się powódki. Należy przy tym pokreślić, że świadek D. T. przyznał wyraźnie, iż do tegoż zdarzenia doszło z jego winy (k. 110 akt sprawy), co nie było także kwestionowane przez pozwaną Spółkę. W tych okolicznościach oczywistym jest stwierdzenie, że kierujący opisany pojazdem marki O. (...) naruszając zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w sposób zawiniony doprowadził do tegoż wypadku, a tym samym dopuścił się czynu niedozwolonego (art. 415 k.c. w zw. z art. 436 § 2 k.c.). Strona pozwana przyznała przy tym, że ten pojazd był u niej ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w okresie, w którym doszło do przedmiotowego zdarzenia. Wskazać zatem należy, że w taki samym zakresie jak sprawca szkody, na podstawie umowy ubezpieczenia, odpowiada za skutki tego zdarzenia pozwana Spółka. Zgodnie bowiem z przepisem art. 822 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Odpowiedzialność odszkodowawczą z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej regulują przepisy szczególne, a mianowicie Ustawa z dnia 22 marca 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jednolity - Dz.U. z 2013 roku, poz. 392 z późn. zm.), zwana dalej „ustawą o ubezpieczeniach obowiązkowych”. Wedle przepisu art. 34 ust. 1 tej ustawy, z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Przepis art. 35 wskazanej ustawy stanowi z kolei, że tym ubezpieczeniem jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu, natomiast zgodnie z przepisem art. 36 ust. 1 zd. 1 odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

W rozpoznawanej sprawie powódka A. K. (1) wystąpiła o zasądzenie na jej rzecz od strony pozwanej zadośćuczynienia pieniężnego w kwocie 10 000 zł oraz odszkodowania w kwocie 230,62 zł tytułem zwrotu kosztów jej leczenia, natomiast małoletnia powódka M. U. (1) zażądała zasądzenia na jej rzecz od strony pozwanej zadośćuczynienia pieniężnego w kwocie 7 000 zł oraz odszkodowania w kwocie 100 zł z tytułu zwrotu kosztów leczenia.

Podstawę prawną zgłoszonych przez powódki roszczeń odszkodowawczych stanowi przepis art. 444 § 1 zd. 1 k.c., wedle którego w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Przepis ten określa więc zakres odszkodowania za uszczerbek w postaci szkody majątkowej wynikający z uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia. Odszkodowanie przewidziane w przepisie art. 444 § 1 zd. 1 k.c. obejmuje przy tym wszelkie wydatki pozostające w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, jeżeli są konieczne i celowe. Przykładowo można wymienić koszty leczenia (pobytu w szpitalu, konsultacji u wybitnych specjalistów, dodatkowej pomocy pielęgniarstwa, koszty lekarstw itp.), specjalnego odżywiania się, nabycia protez i innych koniecznych aparatów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 1981 roku, I CR 455/80, OSNC 1981, nr 10, poz. 193), wydatki związane z przewozem chorego do szpitala i na zabiegi, z przejazdami osób bliskich w celu odwiedzin chorego w szpitalu, z koniecznością specjalnej opieki i pielęgnacji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 października 1973 roku, II CR 365/73, OSNC 1974, nr 9, poz. 147), koszty zabiegów rehabilitacyjnych, czy przygotowania do innego zawodu (por. G. Bieniek, K. Kołakowski, Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia.

Zobowiązania, tom I, Warszawa 2001, pkt 5 uwag do art. 444 k.c.; W. Czachórski, Zobowiązania. Zarys wykładu, Warszawa 1994, s. 192-193).

W niniejszej sprawie powódka A. K. (1) udowodniła, że zasadne były jej wydatki w kwocie 30,62 zł na zakup środka przeciwbólowego K. D. i środka rozluźniającego M. Forte, objęte fakturą (...)/B. z dnia 1 lutego 2016 roku (k. 19 akt). Biegła sądowa z zakresu neurologii A. D. stwierdziła bowiem, że obrażenia doznane przez powódkę A. K. (1) w przedmiotowym wypadku uzasadniały stosowanie tych środków farmakologicznych po upływie dwóch miesięcy od tegoż wypadku (k. 183 akt sprawy).

Sąd zakwestionował natomiast konieczność poniesienia przez powódkę A. K. (1) wydatku w kwocie 200 zł na konsultacje neurologiczne w dniach 1 lutego 2016 roku i 31 marca 2016 roku. Jak wynika z opinii pisemnej biegłej sądowej z zakresu neurologii A. D. z dnia 4 sierpnia 2017 roku (k. 183-184 akt sprawy), skorzystanie przez powódkę A. K. (1) z porad specjalisty neurologa było zasadne i pozostawało w związku z przedmiotowym wypadkiem, jednakże w okresie od dwóch do trzech miesięcy od dnia wypadku możliwe jest przeprowadzenie takich konsultacji w ramach świadczeń z NFZ, a tym samym nie było konieczności korzystania w omawianym przypadku z wizyt komercyjnych. Należy zresztą podkreślić, że powódka, jak sama przyznała, nie sprawdzała, ile musiałaby czekać na wizytę u neurologa i w tym zakresie opierał się na informacjach uzyskanych od koleżanek (k. 107 akt sprawy). To samo dotyczy wydatku powódki M. U. (1) w kwocie 100 zł na wydanie zaświadczenia lekarskiego z dnia 4 marca 2016 roku. Jak słusznie zauważyła strona pozwana wydatek ten nie był związany z leczeniem tej powódki, gdyż dotyczył jedynie udokumentowania procesu jej leczenia. Należy przy tym zauważyć, że nie był on konieczny, albowiem odpowiednie informacje w tym zakresie ubezpieczyciel mógł uzyskać w wyniku przekazania mu dokumentacji lekarskiej powódki M. U. (1).

Z tych względów, należało na rzecz powódki A. K. (1) zasądzić odszkodowanie z tytułu zwrotu kosztów leczenia w kwocie 30,62 zł i oddalić dalej idące jej żądania w tym przedmiocie, natomiast w całości oddalić roszczenie odszkodowawcze w kwocie 100 zł zgłoszone przez powódkę M. U. (1).

Żądanie zasądzenia zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę opiera się na przepisie art. 445 § 1 k.c. stanowiącym, że w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym (czyli art. 444 k.c. dotyczącym wystąpienia uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia) sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Chodzi tu o krzywdę ujmowaną jako cierpienie fizyczne (ból i inne dolegliwości) i cierpienia psychiczne (ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała albo rozstroju zdrowia w postaci np. zeszpecenia, niemożności uprawiania działalności artystycznej, naukowej, wyłączenia z normalnego życia itp.), a więc doznany przez poszkodowanego uszczerbek niemajątkowy. Zadośćuczynienie pieniężne ma na celu przede wszystkim złagodzenie tych cierpień. Winno ono mieć w związku z tym charakter całościowy i obejmować wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te, które zapewne wystąpią w przyszłości (a więc prognozy na przyszłość). Przy ocenie więc „odpowiedniej sumy” należy brać pod uwagę wszystkie okoliczności danego wypadku, mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy, tak aby przyznana poszkodowanemu suma mogła zatrzeć lub co najmniej złagodzić odczucie krzywdy i pomóc poszkodowanemu odzyskać równowagę psychiczną (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 2000 roku, II CKN 1119/98, LEX nr 50884; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 03 lutego 2000 roku, I CKN 969/98, LEX nr 50824; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 03 listopada 1994 roku, III APr 43/94, OSA 1995, nr 5, poz. 41; uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 08 grudnia 1973 roku, III CZP 37/73, OSNC 1974, nr 9, poz. 145). W szczególności uwzględniać należy nasilenie cierpień, długotrwałość choroby, rozmiar kalectwa, trwałość następstw zdarzenia oraz konsekwencje uszczerbku na zdrowiu w życiu osobistym i społecznym poszkodowanego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 11 lipca 2013 roku, I ACa 195/13, LEX nr 1363278; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999 roku, II UKN 681/98, OSNAP 2000, nr 16, poz. 626). Zadośćuczynienie ma więc przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Wysokość ta nie może być jednak nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 1962 roku, 4 CR 902/61, OSNCP 1963, nr 5, poz. 107; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 1965 roku, I PR 203/65, OSPiKA

1966, na 4, poz. 92; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 08 marca 2013 roku, I ACa 26/13, LEX nr 1293609; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 17 lipca 2013 roku, I ACa 602/13, LEX nr 1353806). Z tych też względów posługiwanie się jedynie tabelami procentowego uszczerbku na zdrowiu i stawkami za każdy procent trwałego uszczerbku dla rozstrzygnięcia zasadności roszczenia o zadośćuczynienie i jego wysokości, znajduje jedynie orientacyjnie zastosowanie i nie wyczerpuje tej oceny (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 24 lipca 2013 roku, I ACa 715/13, LEX nr 1363003; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 21 lutego 2013 roku, I ACa 1186/12, LEX nr 1313304; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 18 lutego 1998 roku, I ACa 715/97, OSA 1999, nr 2, poz. 7).

W niniejszej sprawie w odniesieniu do powódki A. K. (1) Sąd w pierwszym rzędzie zwrócił uwagę na fakt, że nie doznała ona w wyniku tegoż wypadku drogowego poważnych obrażeń ciała, gdyż doszło u niej jedynie do skręcenia kręgosłupa w odcinku szyjnym, co nie doprowadziło jednak do żadnych zmian urazowych. Brak jest bowiem dowodów wskazujących na to, że bóle nadgarstka i kciuka mają jakikolwiek związek w przedmiotowym wypadku. Pokreśliła to biegła sądowa z zakresu neurologii A. D. podając, że po przedmiotowym wypadku nie prowadzono w tym zakresie leczenia, a w ramach wykonanego przez nią badania powódki A. K. (1) nie stwierdzono w tym zakresie żadnych odchyłeń od normy (k. 182 i 316 akt sprawy). Nie uszło jednak uwadze składu orzekającego, że uraz w postaci skręcenia odcinka szyjnego kręgosłupa przyczynił się do nasilenia dolegliwości bólowych kręgosłupa związanych z występującymi u niej zmianami zwyrodnieniowymi, a tym samym doprowadził do pogorszenia jej komfortu życia. Należy przy tym podkreślić, że dolegliwości bólowe były intensywne przez okres trzech miesięcy po wypadku, a później się zmniejszyły i obecnie występują jedynie okresowo, przy czym towarzyszą im parestezje kończyny górnej prawej, a mianowicie palców prawej ręki i przedramienia, głównie w nocy. Skład orzekający wziął także pod uwagę, że powódka A. K. (2) krótko leczyła się u neurologa w związku z tymi obrażeniami, gdyż dalsze leczenie było związane przede wszystkim ze schorzeniami zwyrodnieniowymi. Wymaga jednocześnie podkreślenia, że nie było to leczenie bardzo intensywne i uciążliwe. Powódka A. K. (1) nie musiała po tym wypadku korzystać z pomocy osób trzecich, była w pełni samodzielna i nie była niezdolna do pracy z powodu urazów doznanych w tym wypadku. Co istotne proces jej leczenia został zakończony, a rokowania co do jej stanu zdrowia w związku z tym wypadkiem są pomyślne i nie przewiduje się wystąpienia negatywnych skutków tego wypadku w przyszłości. Biorąc pod uwagę wyłącznie dolegliwości związane z tym wypadkiem należy przyjąć, że powódka może wykonywać podstawowe czynności życia codziennego, prowadzić aktywny wypoczynek i korzystać z innych rozrywek oraz normalnie wypełniać funkcje społeczne i rodzinne. Nie występują więc żadne długotrwałe konsekwencje przedmiotowego wypadku dla zdrowia powódki. Należy jednocześnie zauważyć, że długotrwały uszczerbek na zdrowiu nie jest zbyt duży, albowiem w zakresie neurologicznym wynosi 2 %, przy czym biegła sądowa z zakresu neurologii A. D. racjonalnie wyjaśniła jego wysokość odwołując się do długotrwałości odczuwanych dolegliwości i ich nałożenia na zmiany zwyrodnieniowe (k. 315-316 akt sprawy). Z drugiej jednak strony, Sąd miał na względzie, że wystąpiły u powódki A. K. (1) lęki przed prowadzeniem samochodu, które utrzymują się do tej pory, a w związku z tym stara się korzystać w tym zakresie z pomocy osób trzecich.

W tych okolicznościach, niezbyt poważny charakter obrażeń oraz średni stopień uciążliwości i niezbyt długi okres leczenia powódki A. K. (1), a także niewielki, ale dosyć trwały wpływ tego wypadku na jej stan zdrowia psychicznego oraz brak możliwości wystąpienia dalszych negatywnych skutków zdrowotnych tego wypadku dla powódki A. K. (1) świadczą o średnim natężeniu doznanej przez nią krzywdy, co uzasadnia przyznanie jej zadośćuczynienia pieniężnego w kwocie 5 000 zł i oddalenie dalej idącego żądania w tym przedmiocie.

Z kolei w przypadku małoletniej powódki M. U. (2) należy stwierdzić, że doznała ona niewielkich obrażeń ciała w postaci przemijającego stłuczenia odcinka szyjnego kręgosłupa. Nie wpływało to więc w sposób istotny na jej stan zdrowia. Jej leczenie nie było nadmiernie skomplikowane, a przy tym nie wiązało się z nadzwyczajnymi dolegliwościami bólowymi i skoczyło się dosyć szybko, gdyż nastąpiło to w dniu 30 marca 2016 roku. Krótkotrwałe także były dolegliwości bólowe, albowiem ustąpiły po dwóch tygodniach od wypadku. Sąd wziął także pod uwagę, że nie doznała ona żadnego długotrwałego albo trwałego uszczerbku na zdrowiu, a rokowania co do jej stanu zdrowia są pomyślne i nie ma żadnych przeciwwskazań do wypełniania przez nią normalnych czynności dnia codziennego. Należy

także zauważyć, że w pewnym zakresie doznana przez nią krzywda uległa kompensacji ze względu na przyznanie jej świadczenia z ubezpieczenia (...) w kwocie 240 zł. Z drugiej jednak strony wypada podkreślić, że doznane przez nią obrażenia skutkowały pewnymi niedogodnościami w życiu codziennym. Musiała on bowiem przechodzić rehabilitację usprawniającą, oszczędzać kręgosłup przez osiem tygodni i nie mogła uczęszczać na zajęcia z wychowania fizycznego przez okres od dnia 11 grudnia 2015 roku do dnia 8 kwietnia 2016 roku.

W świetle tych ustaleń należało przyjąć, że mało istotny charakter doznanych przez nią obrażeń oraz niewielki stopień uciążliwości i krótki okres leczenia powódki M. U. (2), a także brak możliwości wystąpienia dalszych negatywnych skutków zdrowotnych tego wypadku, świadczą o niewielkim natężeniu doznanej przez nią krzywdy, co uzasadnia przyznanie jej zadośćuczynienia pieniężnego w kwocie 2 000 zł i oddalenie dalej idącego żądania w tym przedmiocie.

Ostatecznie więc w niniejszej sprawie Sąd był obowiązany zasądzić na rzecz powódki A. K. (1) z tytułu zadośćuczynienia pieniężnego i odszkodowania kwotę 5 030,62 zł (5 000 zł + 30,62 zł), a na rzecz powódki M. U. (2) kwotę 2 000 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego.

Powódki wystąpiły także z żądaniami zasądzenia na ich rzecz odsetek ustawowych za opóźnienie liczonych od należnych im świadczeń od dnia 29 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty.

Podstawę prawną do sformułowania takich żądań stanowią przepisy art. 481 k.c. Z przepisu § 1 tegoż artykułu wynika bowiem, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Odsetki za opóźnienie należą się przeto zarówno bez względu na szkodę poniesioną przez wierzyciela, jak i zawinienie okoliczności opóźnienia przez dłużnika (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 1994 roku, I CRN 121/94, OSNC 1995, nr 1, poz. 21). Należy przy tym wskazać, iż w świetle przepisów ustawy dłużnik opóźnia się z wykonaniem zobowiązania, gdy nie spełnia świadczenia w terminie oznaczonym w sposób dostateczny lub wynikający z właściwości zobowiązania. Aby dokładnie wyjaśnić wskazaną kwestię konieczne jest odwołanie się do pojęcia wymagalności. Roszczenie o spełnienie świadczenia jest wymagalne wówczas, gdy wierzyciel jest uprawniony do żądania spełnienia świadczenia. Dopóki roszczenie jest niewymagalne, nie zachodzi także opóźnienie, gdyż dłużnik nie jest zobowiązany do świadczenia. O dacie wymagalności decyduje natomiast treść stosunku obligacyjnego łączącego strony. W przypadku zobowiązań terminowych, jeśli dłużnik nie realizuje w terminie swych obowiązków wynikających z treści zobowiązania, opóźnia się ze spełnieniem świadczenia. W takim przypadku data wymagalności roszczenia stanowi jednocześnie datę, od której dłużnik opóźnia się ze świadczeniem. Z mocy przepisów art. 481 k.c. uzasadnia to roszczenie o odsetki. W przypadku z kolei zobowiązań bezterminowych opóźnienie nastąpi dopiero w przypadku niedostosowania się do wezwania wierzyciela żądającego spełnienia świadczenia, chyba że obowiązek jego spełnienia wynika z właściwości zobowiązania (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 21 listopada 1995 roku, I ACr 592/95, OSA 1996, nr 10, poz. 48). Na koniec należy wskazać, że na mocy przepisu art. 481 § 2 zd. 1 k.c., jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych.

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Ustęp 2 tegoż artykułu stanowi natomiast, że w przypadku, gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania, okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. W terminie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń zawiadamia na piśmie uprawnionego o przyczynach niemożności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części, jak również o przypuszczalnym terminie zajęcia ostatecznego stanowiska względem roszczeń uprawnionego, a także

wypłaca bezsporną część odszkodowania. W świetle opisanych regulacji prawnych należało przyjąć, że świadczenie z tytułu naprawienia szkody dochodzone od zakładu ubezpieczeń jest świadczeniem terminowym.

W rozpoznawanej sprawie pozwana Spółka nie udowodniła i nawet nie twierdziła, że istniały przeszkody uniemożliwiające wyjaśnienie w ciągu 30 dni okoliczności koniecznych do ustalenia jej odpowiedzialności albo wysokości świadczeń należnych powódcom, pomimo działań podejmowanych przez nią ze szczególną starannością (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2011 roku, V CSK 38/11, LEX nr 1129170; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2009 roku, II CSK 257/09, LEX nr 551104). Tym samym powinna spełnić świadczenia przysługujące powódcom w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie.

W tym zakresie należy wskazać, że pismem z dnia 26 kwietnia 2016 roku powódka A. K. (1) zażądała od pozwanej Spółki przyznania zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę w kwocie 12 000 zł oraz odszkodowania w kwocie 330,62 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia, natomiast powódka M. U. (1) zażądała przyznania zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę w kwocie 10 000 zł. Sąd ustalił jednocześnie, że wskazane pismo zostało doręczone stronie pozwanej w dniu 26 kwietnia 2016 roku. Oznacza to, że pozwana Spółka powinna spełnić świadczenia w tym przedmiocie, w terminie do dnia 26 maja 2016 roku i z jego upływem znalazła się co do tego obowiązku w opóźnieniu. W związku z tym należało zasądzić na rzecz powódek odsetki ustawowe za opóźnienie od należnych im świadczeń od dnia 27 maja 2016 roku i oddalić dalej idące powództwa w tym zakresie.

Na marginesie należy wskazać, że całkowicie niezasadny okazał się zarzut przyczynienia powódki A. K. (1) do powstałej szkody. W tym zakresie strona pozwana podniosła, że w chwili przedmiotowego zdarzenia powódka A. K. (1) nie była zapięta pasami bezpieczeństwa i w ten sposób doprowadziła do uszkodzenia swojej głowy, dłoni i nadgarstka oraz przyczyniła się w 30% do powstania pozostałych urazów. Wskazaną kwestię reguluje przepis art. 362 k.c., który stanowi, że jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. W rozumieniu tegoż przepisu przyczynieniem się poszkodowanego do powstania szkody jest każde jego zachowanie, pozostające w normalnym związku przyczynowym ze szkodą, za którą ponosi odpowiedzialność inna osoba, przy czym o przyczynieniu się poszkodowanego można mówić wyłącznie w przypadku, gdy jego określone zachowanie pozostaje w normalnym związku przyczynowym ze szkodą, a nie w jakimkolwiek innym powiązaniu przyczynowym. Innymi słowy, zachowanie się poszkodowanego musi stanowić adekwatną współprzyczynę powstania szkody lub jej zwiększenia, czyli włączać się musi jako dodatkowa przyczyna szkody, a nadto, co istotne, zachowanie to musi być zawinione czyli obiektywnie zarzucalne, wadliwe, z przyczyn leżących po stronie poszkodowanego. Stąd przyjmuje się, że zastosowanie przepisu art. 362 k.c. może nastąpić dopiero po ustaleniu istnienia związku przyczynowego. Jeżeli nie ma takiego przyczynienia się, to nie może być zmniejszony obowiązek naprawienia szkody (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 1968 roku, II CR 28/68, LEX nr 6291; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 1972 roku, II PR 164/72, LEX nr 7098; uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 20 września 1975 roku, III CZP 8/75, OSNCP 1976, nr 7-8, poz. 151; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 03 lipca 2008 roku, IV CSK 127/08, „Monitor Prawniczy” 2009, nr 19, s. (...); wyrok Sądu Najwyższego z dnia 08 lipca 2009 roku, I PK 37/09, LEX nr 523542). Nie ma wątpliwości, że brak zapiętych pasów bezpieczeństwa w trakcie wypadku drogowego może stanowić współprzyczynę powstałej szkody. W niniejszej sprawie strona pozwana, na której w tym zakresie spoczywał ciężar dowodu (art. 6 k.c.), nie udowodniła jednak, że powódka A. K. (1) nie miała zapiętych pasów bezpieczeństwa w chwili spornego zdarzenia. Należy bowiem zauważyć, że powódki konsekwentnie utrzymywały, zarówno przed tym procesem, jak i po jego rozpoczęciu, iż miały zapięte pasy bezpieczeństwa. Co istotne w opinii pisemnej łącznej biegłego sądowego z zakresu wypadków komunikacyjnych W. K. i biegłego sądowego z zakresu medycyny sądowej M. B. z dnia 14 kwietnia 2018 roku wskazano jedynie, że gdyby powódka A. K. (1) miała zapięte pasy bezpieczeństwa, to nie doznałby urazu głowy, nadgarstka i prawej dłoni (k. 256 akt sprawy). Tymczasem, jak wykazano już powyżej, brak jest dowodów na przyjęcie, że takich obrażeń doznała powódka A. K. (1) w tym wypadku, a w konsekwencji nie ma podstaw do twierdzenia, iż nie miała ona zapiętych pasów bezpieczeństwa.

Mając powyższe na względzie, na podstawie wskazanych przepisów, Sąd orzekł jak w punktach I, II i III wyroku.

Zgodnie z przepisami art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego radcy prawnego, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

W świetle wskazanych przepisów do kosztów procesu poniesionych przez powódkę A. K. (1) należało zaliczyć: opłatę od pozwu w kwocie 512 zł (k. 39 i 41 akt sprawy), opłatę skarbową od odpisu pełnomocnictwa w kwocie 17 zł (k. 38 akt sprawy), wynagrodzenie reprezentującego ją radcy prawnego w kwocie 4 800 zł oraz zaliczki na wynagrodzenia biegłych sądowych w łącznej kwocie 874,53 zł (k. 115, 119, 194, 221, 223, 303, 322 i 339 akt sprawy), co daje w sumie kwotę 6 203,53 zł.

Z kolei na koszty procesu poniesione przez pozwaną Spółkę w sprawie z powództwa A. K. (1) składały się: wynagrodzenie reprezentującego ją radcy prawnego w kwocie 4 800 zł, opłata skarbową od odpisu pełnomocnictwa w kwocie 8,50 zł (k. 48 akt sprawy), zaliczki na wynagrodzenie biegłych w łącznej kwocie 1 125 zł (k. 114, 161, 172, 263 i 305 akt sprawy) i zaliczki na badanie powódki w kwocie 400 zł (k. 129 i 170 akt sprawy), co daje łącznie kwotę 6 333,50 zł.

Wedle przepisu art. 100 zd. 1 k.p.c., w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Taka też sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie, gdyż powódka A. K. (1) wygrała sprawę w 49,17% (5 030,62 zł / 10 230,62 zł), natomiast strona pozwana w 50,83%. Oznacza to, że powódce A. K. (1) z tytułu kosztów procesu należał się zwrot kwoty 3 050,28 zł (6 203,53 zł x 49,17%), a stronie pozwanej kwoty 3 219,32 zł (6 333,50 zł x 50,83%). Mając na uwadze, że są to kwoty zbliżone należało koszty procesu między powódką A. K. (1) i pozwaną Spółką wzajemnie znieść.

W przypadku natomiast małoletniej powódki M. U. (1) na poniesione przez nią koszty procesu składały się: opłata od pozwu w kwocie 355 zł (k. 39 i 41 akt sprawy), opłata skarbową od odpisu pełnomocnictwa w kwocie 17 zł (k. 38 akt sprawy), wynagrodzenie reprezentującego ją radcy prawnego w kwocie 2 400 zł oraz zaliczki na wynagrodzenia biegłych sądowych w łącznej kwocie 890,73 zł (k. 115, 119, 194, 221, 223, 303, 322 i 339 akt sprawy), co daje w sumie kwotę 3 662,73 zł.

Z kolei na koszty procesu poniesione przez pozwaną Spółkę w sprawie z powództwa M. U. (1) składały się: wynagrodzenie reprezentującego ją radcy prawnego w kwocie 2 400 zł, opłata skarbową od odpisu pełnomocnictwa w kwocie 8,50 zł (k. 48 akt sprawy), zaliczki na wynagrodzenie biegłych w łącznej kwocie 1 125 zł (k. 114, 161, 172, 263 i 305 akt sprawy) i zaliczki na badanie powódki w kwocie 400 zł (k. 129 i 170 akt sprawy), co daje łącznie kwotę 3 933,50 zł.

W tym przypadku powódka M. U. (1) wygrała sprawę w 28,16% (2 000 zł / 7 100 zł), a strona pozwana w 71,84%. Tym samym powódce z tytułu kosztów procesu należał się zwrot kwoty 1 031,42 zł (3 662,73 zł x 28,16%), a pozwanej Spółce kwoty 2 825,83 zł (3 933,50 zł x 71,84%). Oznacza to, że powódka M. U. (1) powinna co do zasady zwrócić z tego tytułu stronie pozwanej kwotę 1 794,41 zł (2 825,83 zł - 1 031,42 zł).

Przepis art. 102 k.p.c. stanowi, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przyjmuje się przy tym powszechnie, że zastosowanie opisanej normy prawnej powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu, zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego stron. Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 29 listopada 2017 roku, I ACa 422/17, LEX nr 2461420; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20 września 2016 roku, I ACa 276/16, LEX nr 2137004; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 8 lipca 2016 roku, I ACa 1380, LEX nr 2090436; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 28 kwietnia 2016 roku, I ACa 1034/15, LEX nr 2071830; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2012 roku, II CZ 95/12, LEX nr 1232771; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14

września 2012 roku, I UZ 86/12, LEX nr 1228427; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 09 sierpnia 2012 roku, V CZ 26/12, LEX nr 1231638; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2012 roku, I CZ 34/12, LEX nr 1232459).

W pierwszym rzędzie należy wskazać, że ustalenie wysokości zadośćuczynienia należnego powódce M. U. (1) zależało od oceny Sądu opartej na analizie całokształtu okoliczności sprawy, w tym dowodów z kilku opinii pisemnych biegłych sądowych. W związku z tym powódka mogła być subiektywnie przekonana o zasadności swoich roszczeń. Skład orzekający miał także na względzie, że wysokość kosztów procesu, które powódka miałaby zwrócić, jest na tyle duża, iż pochłonęłyby prawie w całości zasądzonego jej świadczenia, a tym samym zobowiązanie jej do ich zwrotu pozbawiałoby ją realnych korzyści materialnych z tego orzeczenia i poczucia naprawienia doznanej krzywdy. Opisane okoliczności prowadzą do wniosku, że obciążenie powódki M. U. (1) kosztami procesu byłoby oczywiście niesłuszne, niesprawiedliwe i niezgodne z zasadami współżycia społecznego, a tym samym w niniejszej sprawie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek przemawiający za nie obciążaniem jej tymi kosztami.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o przytoczone przepisy, Sąd orzekł jak w punktach IV i V sentencji.

W rozpoznawanej sprawie Skarb Państwa – Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie pokrył częściowo wynagrodzenia biegłych sądowych w łącznej kwocie 1 123,52 zł (k. 263 i 322 akt sprawy) za sporządzenie opinii pisemnych wobec nieuzupełnienia przez powódkę A. K. (1) i stronę pozwaną zaliczek na ten wydatek, a także w łącznej kwocie 1 204,49 zł (k. 263 i 322 akt sprawy) wobec nieuzupełnienia przez powódkę M. U. (1) i pozwaną Spółkę zaliczek na ten wydatek.

W związku z powyższym, stosownie do przepisów art. 113 ust. 1 w zw. art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity – Dz.U. z 2018 roku, poz. 300), zwanej dalej "ustawa o kosztach sądowych", stosowanych w przypadku pokrycia niezapłaconej zaliczki w drodze analogii, Sąd nakazał stronie pozwanej zapłacić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie kwotę 891,61 zł tytułem zwrotu wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa. Zgodnie bowiem ze wskazanymi przepisami, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji tymi wydatkami obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu, a więc w tym przypadku przepisu art. 100 zd. 1 k.p.c. W tych okolicznościach należało obciążyć tymi wydatkami pozwana Spółkę stosownie do tego, w jakim zakresie przegrała ten proces.

W odniesieniu natomiast do powódek skład orzekający odstąpił od obciążania ich tymi wydatkami w pozostałym zakresie z tego powodu, że pozbawiałoby to je realnych korzyści majątkowych z wydanego orzeczenia. Zgodnie bowiem z przepisami art. 113 ust. 4 w zw. art. 83 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych, w przypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może odstąpić od obowiązku obciążenia tymi wydatkami.

Z tych powodów, w oparciu o wskazane przepisy, orzeczono jak w punkcie VI wyroku.